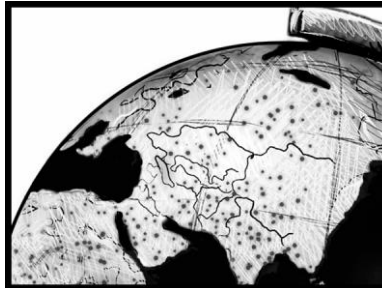

MEDZIKULTÚRNA MISIA

Téma 11

AKO MÔŽU ZBORY OSLOVIŤ ĽUDÍ Z ODLIŠNÉHO KULTÚRNEHO PROSTREDIA?

Prehľad:

V tejto téme preskúmate miesto medzikultúrnej misie v celkovej misii cirkvi. Konkrétne sa pozriete na trvalú nutnosť medzikultúrnej misie a na nevyhnutnosť správnej biblickej motivácie pre ne. Predovšetkým však zvážite svoju úlohu a pokúsite sa nájsť spôsoby, ako pomôcť vášmu zboru, aby bol viac priamo zapojený do medzikultúrnej misie.

Ciele:

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Porozumieť, prečo je v Božom pláne nevyhnutná medzikultúrna misia.
- Preskúmať biblický základ a motiváciu pre medzikultúrnu misiu.
- Zhodnotiť ich osobné zapojenie do medzikultúrnej misie.
- Zvážiť, ako ich zbor môže efektívnejšie podporovať medzikultúrnu misiu.

Možné výsledky:

Zboroví vedúci:

- Budú vedieť vysvetliť, prečo je v Božom pláne medzikultúrna misia nevyhnutná.
- Budú vedieť vysvetliť biblický základ a motiváciu pre medzikultúrnu misiu.
- Napíšu alebo upravia stanovisko zboru k medzikultúrnej misii.
- Zavedú spôsoby efektívnejšej podpory medzikultúrnej misie.
- Zaviazú sa k osobnému zapojeniu do medzikultúrnej misie.

Poznámka: Globálny dopad misie cirkvi je veľmi dôležitou záležitosťou v činnosti a vedení zboru. Odporúčame, aby ste sa pozreli na doplňujúci materiál o tejto téme v *Príručke pre starších, téma 14: Majstri misie*. Táto téma sa zaoberá otázkou „Nakoľko potrebujú byť starší zboru zapojení do misie?“ Taktiež obsahuje výborný príklad efektívnych Pokynov pre celosvetovú misiu, ako je sformulovaná zborom McKinney Fellowship Bible Church v McKinney, Texas.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

Medzikultúrna misia¹. To, že veľký počet kresťanov sa vôbec zamyslel nad touto témou, je iba pomerne nedávnym úkazom v dejinách cirkvi. Týmto sa obrovské množstvo názorov na túto vec stáva ešte bohatším. Kresťania v Spojených štátoch, ktorí uvažujú o misii sa stretávajú s neobvyklým množstvom myšlienok. Počúvajú o „okne 10-40“ a o princípe homogénnej jednotky². Počúvajú ľudí, ktorí presadzujú „moratórium“ pre zahraničné misie a podporu pre domorodých misionárov. Počuli skratky ako DAWN (Discipling a Whole Nation – robiť učeníkov z celého národa) a TEE (Theological Education by Extension – diaľkové teologické vzdelávanie). Ak je pre vás ťažké zorientovať sa, nie ste sám! A zatiaľ čo diskusia pokračuje na pomerne sofistikovanej úrovni, mnoho kresťanov má oveľa základnejšie otázky. Aké je biblické zdôvodnenie medzikultúrnej misie? Nakoľko je medzikultúrna misia dôležitá vzhľadom na celé pôsobenie cirkvi? Aká je správna motivácia pre misiu? Kto by mal uvažovať o zapojení sa? Majú niektoré cieľové skupiny prioritu pred inými? S týmito otázkami sa stretávame v tejto téme.

Výroky

(Výroky sú vyjadrenia, ktoré vás majú pomôcť uvažovať o tejto téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Žiadny kresťan - jednotlivec, miestny zbor alebo denominácia sa nesmie uspokojiť len so službou zástupom, ktoré sú geograficky a/alebo kultúrne blízko. Stále by sa mali snažiť o rozšírenie svojho svedectva za svoje hranice.“

-Orlando Costats, *Liberating news*

„Naša úloha je svetovou úlohou. Už ju nemôžeme deliť na umelú a geografickú domácu a zahraničnú časť.“

-John W. Decker

„Je omylom predpokladať, že nezaujímavý a druhotriedny človek môže spokojne ostať pohanom. Tí, ktorí sú na tom najhoršie, potrebujú to najlepšie, čo máme. Boh dal to najlepšie, dokonca i svojho jednorodeného Syna, aby vykúpil stratený svet.“

-Adoniram Judson

¹ Čím ďalej, tým viac je jasnejšie, že starý výraz „zahraničné misie“ už nie je v súčasnom svete vhodný na označenie misijného pôsobenia medzi ľuďmi, ktorí ešte nepoznajú Krista. Američania, ktorí slúžia napríklad medzi vzdelanými Japoncami v Bostone alebo v komunite Haitanov v New Yorku, sú misionármi v podstate rovnakom zmysle ako ich kolegovia, ktorí chodia do Japonska alebo na Haiti. Hoci geografické prekážky sú nepodstatné, pre efektívnu evanjelizáciu a zakladanie zborov je stále nevyhnutné prekonať jazykové prekážky (ktoré sa často prekonávajú veľmi ťažko) a kultúrne prekážky (ktoré sú často najkritickejšími). Podobne i Američania, ktorí slúžia americkým vystažovalcom, napríklad v Bruseli, sú „zahraničnými misionármi“, hoci v skutočnosti pracujú v rámci svojej vlastnej kultúry.

V tejto lekcii sa zaoberáme hlavne oslovovaním ľudí z iných kultúr bez ohľadu na miesto, preto volíme výraz „medzikultúrny“. Výrazom „zahraničná misia“ v tejto lekcii označujeme misiu mimo rodnú oblasť alebo krajinu.

² „Okno 10-40“ označuje oblasť zemegule medzi 10. a 40. stupňom severnej zemepisnej šírky, kde žije drvivá väčšina takzvaných „nezasiahnutých/neoslovených“ ľudí. „Princíp homogénnej jednotky“ tvrdí, že nové zbory nebudú prekviatať, ak budú rasovo, kultúrne, jazykovo alebo inak rozmanité, a že pri plánovaní zakladania zborov by sa mal brať ohľad na túto skutočnosť.

„Zbor bez misie je zborom bez poslania.“

-*The Friendly Messenger*

„Každý kresťan sa musí zaujímať o svet a byť aktívne zapojený do šírenia evanjelia k tým, ktorý ho nemajú.“

-David Howard, *The Great Commission Today*

„Tu som, pane, pošli mňa. Pošli ma do posledných končín zeme, pošli ma k drsným a hrubým nekresťanom divočiny; pošli ma zo všetkého, čo sa nazýva zemským pohodlím, pošli ma dokonca i na samotnú smrť; len nech to je v Tvojich službách a pre hlásanie Tvojho kráľovstva.“

-David Brainerd

Príklady zo života

Zuzana

Zuzana odložila bagetu a chytila kalkulačku. Spolu s niekoľkými študentmi rozoberali výzvu, ktorú predniesol rečník dnes ráno v kaplnke. Všetkých ich veľmi zasiahol jeho silný argument, že každý kresťan by mal byť misionárom, a že keby každý bral túto skutočnosť vážne, svet pre Krista by sa podarilo získať veľmi rýchlo.

„Keby ste tento rok priviedli ku Kristovi len jedného človeka,“ vysvetľoval rečník, „a ďalší rok by ste ku Kristovi priviedli niekoho vy i ten človek, a ďalší rok by každý z vás štyroch priviedol ku Kristovi jedného človeka, a tak ďalej po tridsať rokov, každý muž, žena a dieťa na planéte by boli kresťanmi.“

„Počty sedia,“ oznámila Zuzana svojim priateľom. „Dve na tridsiatu tretiu sa rovná 8 589 934 592. To je viac než treba.“ Avšak stále mala pocit, že ten argument mal nejakú chybu.

Hneď nato sa k nim pridala Jozef. Vedela, že je v magisterskom štúdiu misie. Keď sa ho opýtala na jeho názor, bolo jasné, že už o tom dosť premýšľal. „Môj pastor zvykol hovoriť o istom a tiež mi to vadilo“, povedal Jozef. „Iba nedávno som prišiel nato, že prečo. V skutočnosti by sa celý proces po niekoľkých rokoch zrútil. Skôr či neskôr by sme sa všetci dostali do štádia, keď by nikto z nás nemal žiaden kontakt s neveriacimi! Všetci, ktorých by sme poznali, by boli kresťania. Inými slovami, skôr či neskôr niekto musí prekročiť geografické, jazykové a kultúrne prekážky a priniesť evanjelium ľuďom, ktorí ho nepočuli. Viete, ak by sme všetci boli naozaj oddaní zvestovaniu Krista našim susedom, medzikultúrne misionári by sa stali viac dôležitejšími, nie naopak.“ Jozef sa odmlčal a pozrel priamo na ňu. „Tak čo, Zuzana, si pripravená vyraziť?“ Zasmiala sa a zo všetkých síl sa snažila potlačiť nával hanby. Mala Jozefa rada a nedávno sa pristihla, že dúfa, že sa jej opýta na jej bezprostrednejšie plány – napríklad tie v piatok večer. „Ach nie!“ povedala. „Tak ľahko zo mňa misionárku nespriavíš! Ale dostávaš jednotku za snahu.“

Štefan

Štefan ležal v prepotenej posteli vo svojom maličkom byte a bojoval so slzami. Už ako mladý chlapec cítil Božie povolanie do misie. Dvadsať rokov sa usiloval o dosiahnutie tohto cieľa. Pred desiatimi rokmi strávil leto prácou s misionármi na Taiwane, a od vtedy mal zožierajúcu túžbu vrátiť sa na Taiwan. Dcéra jedného

misionára bola teraz jeho manželkou. Od ich prvého rande sa spolu modlili za ľudí na Taiwane a často plakali, lebo veľmi málo z nich zakúsilo spasenie v Kristovi. Po biblickej vysokej škole a seminári Štefana a jeho ženu prijali do misie medzi študentmi v Taipei. Za rekordne krátky čas si pozháňali podporu a boli na ceste na Taiwan – Štefanova vízia o Taiwane bola nákazlivá. Pri ich vyslaní Štefanov svokor hovoril o Štefanovej zjavnej láske ku Taiwančanom. Štefan sa pri tej spomienke sarkasticky usmial.

Teraz, sám vo svojom byte o tri roky neskôr, si Štefan konečne priznal, čo mesiacce potláčal: nenávidel Taiwan. Nenávidel jedlo, podnebie, náročný jazyk a nadovšetko nenávidel ľudí. Nemal žiadnych blízkych priateľov. Priznal si, že to bolo zrejme preto, lebo nedokázal zniesť úctivý ázijský spôsob komunikácie. Práve dnes počas biblického štúdia zreval: „Má aspoň niekto z vás odvahu povedať, čo si naozaj myslí?!“ Bolo to jasné zlyhanie a on to vedel. „Ako môžem povedať svojej žene, že chcem odísť?“ pomyslel si. „A čo je dôležitejšie, čo urobím zo zvyškom svojho života?“

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklady zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMÁ **Čo o tejto téme hovorí Biblia?**

- Prečítajte si Genezis 12:1-3.

Aké prvky má Boží sľub Abrahámovi?

Čo je hlavným výsledkom, ktorý sa predvída v tomto oddiele?

- Dôkladne si preštudujte Žalm 67. S pomocou dobrej študijnej Biblie odpovedzte na nasledovné otázky.

Vidíte nejaké spojitosti medzi Žalmom 67 a abrahámovským požehnaním v Genezis 12:1-3?

Ktorý oddiel písma autor (zhruba) cituje vo verši 1?

Aký zámer vidí autor za Božím sľubom požehnať Izrael vo verši 2?

- Ktorú túžbu vyjadruje v žalme autor dvakrát? Prečo sa to mu to javí tak dôležité? Očakáva autor naplnenie svojej túžby?

- Prečítajte si Skutky 1:8 a porovnajte to so Zjavením 5:9-10; 7:9-10. Ako si Ján predstavuje naplnenie Ježišovho výroku zo Skutkov?

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

„Je oslovovanie všetkých neoslovených národov špeciálnou úlohou v kresťanskej misii?“ John Piper.

Úryvok z 5. kapitoly knihy *Let the Nations Be Glad!: The Supremacy of God in Missions*, strany 167-170, 181-188, 190-192, a 196-200. Copyright © 1993. V origináli použité z dovolením Baker Book House, Grand Rapids, MI. Všetky práva vyhradené.

„Kazatelia a zbory majú hlavnú zodpovednosť za výber a vysielanie nových misionárov,“ Michael Griffiths.

Úryvok z 1. kapitoly knihy *Get Your Church Involved in Missions*, strany 11-19. Copyright © 1972. V origináli použité s dovolením OMF International, Singapore. Všetky práva vyhradené

Je oslovovanie všetkých nezasiahnutých národov špeciálnou úlohou v kresťanskej misii?

John Piper

Môže láska rozhodovať?¹

Podľa čoho rozhodujeme, čo je úlohou misie, alebo dokonca, či by vôbec malo existovať niečo ako misia? Jednou odpoveďou môže byť, že si ju vyžaduje a definuje láska. Ak ľudia na celom svete sú odsúdení pre hriech a odrezaní od večného života (Efezanom 2:2-3, 12; 4:17; 5:6) a ak ich jedinou nádejou na večné, radostné spoločenstvo s Bohom je volať na Ježiša... potom láska vyžaduje misiu.

Ale môže láska definovať misiu? Nie bez toho, aby sa zaoberala predivnými Božími cestami. Niekedy Božie spôsoby nie sú tým spôsobom, akým by sme konali my s našim obmedzeným pohľadom. Ale Boh je láska, i keď nás jeho spôsoby mätú. Keď predáte všetko, čo máte, a kúpite pusté pole, ako láska to veľmi nevyzerá. Ale z inej perspektívy to môže byť láska, konkrétne, ak na tom poli je zakopaný poklad. Takže je jasné, že láska zohľadňuje Božiu perspektívu pre misiu. Láska odmieta definovať misiu z obmedzenej ľudskej perspektívy. Láska preskúša logiku misie na pozadí celkového obrazu Božích zámerov.

Dve potápajúce sa zaoceánske lode

Obmedzenia múdrosti lásky sa stávajú zrejmy, keď o misii uvažujeme ako o záchranej operácii počas nešťastí na mori.

Predstavte si, že na mori sú dve zaoceánske lode a obe sa začnú naraz potápať. Na oboch je veľké množstvo ľudí a títo ľudia nevedia plávať. Na lodiach sú nejaké záchranné člny, ale nie je ich dosť. A predstavte si, že ste šes-

fom desaťčlenného tímu záchranárov s dvoma veľkými člmi.

Dorazíte k prvej potápajúcej sa lodi a náhle ste vo víre stoviek kričiacich ľudí. Niektorí sa pred vašimi očami topia, niektorí sa bijú o trosky, iní sa chystajú z potápajúcej lode skočiť do vody. O niekoľko sto metrov ďalej ľudia na druhej lodi robia presne to isté.

Vaše srdce krváca pre umierajúcich ľudí. Túžite zachrániť, koľkých sa len dá. A tak voláte na svoje dva oddiely, aby zo seba vydali všetko do poslednej štipky. V každom člne je päť záchranárov a každý sa usiluje zo všetkých síl. Mnohých ľudí z tejto lode zachránia. V záchranných člnoch je dosť miesta.

Potom niekto z druhej lode zakričí: „Poďte sem a pomôžte nám!“ Čo by láska urobila? Išla by, alebo by ostala?

Nedokážem si predstaviť žiaden dôvod, pre ktorý by láska opustila zachraňovanie životov a išla k druhej lodi. Láska si necení viac vzdialené duše ako bližšie duše. Láska by vlastne mohla správne usúdiť, že následkom veslovania niekoľko sto metrov k druhej lodi by bola celková väčšia strata na životoch.

Láska by taktiež mohla usúdiť, že veslovaním medzi loďami by záchranári spotrebovali energiu, čo by tiež malo za následok, že by sa podarilo zachrániť menší počet jednotlivcov. A nielen to, na základe skúseností možno viete, že o takomto čase boli ľudia z druhej lode zvyčajne opití, a teda by menej spolupracovali pri vašom pokuse o ich záchrany. Toto tiež môže znamenať menej zachránených životov. Takže láska sama o sebe môže pokojne odmietnuť volanie z druhej lodi. Môže pokračovať v súčasnej práci, aby zachránila toľko jednotlivcov, koľko je len možné.

Táto vymyslená námorná ilustrácia, samozrejme, nie je dokonalým obrazom cirkvi vo svete, keď už pre nič iné, tak pre to, že cirkev *nevyužíva* svoj zá-

¹ **Poznámka editora:** Kvôli ušetreniu miesta boli vynechané niektoré biblické oddiely citované v pôvodnom texte, ale odkazy na ne ostali zachované.

chranný potenciál naplno ani tam, kde práve je. Ale hlavná myšlienka tejto ilustrácie stále platí: že láska sama o sebe (z našej obmedzenej ľudskej perspektívy) nemusí vidieť misijnú prácu rovnako ako Boh.

Boh to môže vidieť inak

Božím zámerom môže byť, že cieľom záchranej operácie je zhromaždiť hriešnikov zo všetkých národov sveta (z oboch zaoceánskych lodí), dokonca i vtedy, keď niektorí úspešní záchranári musia zanechať oslovených ľudí prinášajúcich ovocie (prvá zaoceánska loď), aby pracovali s *neoslovenými* ľuďmi (druhá zaoceánska loď).

Inými slovami, úlohou misie nemusí byť len získať² čo najviac jednotlivcov z najpozitívnejšie reagujúcich národov sveta, ale skôr získať jednotlivcov zo *všetkých* národov sveta. Definovať misiu ako opustenie bezpečného pobrežia našej vlastnej kultúry a vydať sa do neznámych vôd cudzích jazykov a kultúr nemusí byť dostatočné. Možno k tejto definícii treba pridať niečo, čo nás núti zanechať jednu záchrannú operáciu, aby sme sa mohli vydať na ďalšiu.

...Božie povolanie k misii v Biblii sa *nedá* definovať ako vstup do iných kultúr, aby sa dosiahol čo najväčší počet zachránených jednotlivcov. Božím zámerom pre misiu je skôr to, aby každý národ bol oslovený svedectvom o Kris-

² Používam slovo „získať“ v rovnakom zmysle ako Pavol v 1 Korintánom 9:19-22. Použitie slova „zachrániť“ vo verši 22 ukazuje, čo tým myslel: aby ho Boh použil na láskyplné a svedecké získavanie ľudí pre vieru v Krista a pre záchranu od hriechu a odsúdenia.

19 Lebo hoci som aj slobodný voči všetkým, dal som sa do služby všetkým, aby som získal čím viacerých. 20 Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov; pre tých, čo sú pod zákonom, bol som ako ten pod zákonom, aby som získal tých, čo sú pod zákonom — i keď nie som pod zákonom. 21 Pre tých, čo sú bez zákona, stal som sa ako ten bez zákona, aby som získal tých, čo sú bez zákona — aj keď pred Bohom nie som bez zákona, lebo som pod Kristovým zákonom. 22 Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som **zachránil** aspoň niektorých.

tovi a aby ľudia z každého národa³ boli povolaní pre jeho meno...

Starozmluvná nádej

Stará zmluva je preplnená sľubmi a očakávaniami, že Boha budú jedného dňa uctievať ľudia zo všetkých národov sveta. Ukážeme si, že tieto sľuby tvoria výslovný základ novozmluvnej misijnej vízie.

Všetky pokolenia zeme budú požehnané.

Pre novozmluvnú misijnú víziu bol základom sľub, ktorý dal Boh Abramovi v Genezis 12:1-3:

1 Hospodin povedal Abrámovi: Odiď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a z domu svojho otca do krajiny, ktorú ti ukážem. 2 Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa, zvelebím tvoje meno. Buď požehnaním! 3 Požehnám tých, čo žehnajú teba, zlorečiť budem tým, čo tebe zlorečia. V tebe budú požehnané *všetky pokolenia zeme*.

Podstata tohto sľubu o všeobecnom požehnaní „pokolení“ zeme sa opakuje v Genezis 18:18; 22:18; 26:4; 28:14. V 12:3 a 28:14 hebrejské slovné spojenie pre „všetky pokolenia“ (*kol miš-pahōt*) je v gréckej Starej Zmluve preložené ako *pasai hai phulai*. Slovo *phulai* vo väčšine kontextov znamená „kmeň“. Ale *mišpaha* môže byť, a zvyčajne je, menšia skupina ako kmeň.⁴ Napríklad, keď Achán zhrešil, Izrael je podrobený skúmaniu od najväčšej skupiny po najmenšiu: najprv podľa kmeňa, potom podľa *mišpaha* (rod/pokolenie), potom podľa rodiny (Jozue 7:14).

³ Slovo „národy“ v tejto kapitole neoznačuje súčasné politické štáty, ako napr. „Organizácia spojených národov“. Ukážeme si, že biblický význam tohto slova súvisí s etnickou skupinou, ktorá môže a nemusí mať politický rozmer.

⁴ Karl Ludwig Schmidt tvrdí, že *mišpahōt* sú „menšie, klanom podobné spoločnosti v rámci hlavnej skupiny alebo národa“ (*Theological Dictionary of the New Testament*, Vol. 2, ed. Gerhard Kittel. Trans. Geoffrey Bromiley [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1964], p. 365.)

Takže požehnanie pre Abraháma má podľa Božieho zámeru zasiahnuť pomerne malé zoskupenia ľudí. Pre pochopenie dopadu tohto sľubu nemusíme úplne presne definovať tieto skupiny. Tri ďalšie opakovania tohto abrahámovského sľubu v Genezis používajú slovné spojenie „všetky národy“ (hebrejsky *kol gójim*), ktoré Septuaginta vždy prekladá ako už známe *pantha ta ethnē* (18:18; 22:18; 26:4). Toto taktiež naznačuje, že výraz *pantha ta ethnē* v misionárskom kontexte vyznieva skôr ako skupiny ľudí než pohanov – jednotlivcov.

V Novej zmluve je tento konkrétny abrahámovský sľub dvakrát explicitne citovaný. V Skutkoch 3:25 Peter hovorí zástupu Židov: „Vy ste synovia prorokov a zmluvy, ktorú Boh dal vašim otcom, keď povedal Abrahámovi: ‘V tvojom potomkovi budú požehnané všetky národy zeme.’“ Grécke slovné spojenie v Skutkoch 3:25 označujúce „všetky národy“ je *pasai hai patriai*. Toto je samostatný preklad Genezis 12:3, ktorý sa odlišuje aj od gréckej Starej zmluvy (*pasai hai phulai*), aj od Pavlovho prekladu v Galaťanom 3:8 (*pantha ta ethnē*).⁵ Ale výberom odlišného slova, ktoré označuje skupiny ľudí (*patriai*) autor potvrdzuje, že raná cirkev chápala tento sľub ako sľub pre skupiny ľudí, nie pohanov - jednotlivcov. *Patria* môže byť podskupinou kmeňa, alebo všeobecnejšie klanom alebo kmeňom.

Druhá novozmluvná citácia abrahámovského sľubu je v Galaťanom 3:6-8.

6 Je to ako s Abrahámom, „ktorý uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť“. 7 Vedzte teda, že tí, čo sú z viery, sú Abrahámovými synmi. 8 Keďže sa v Pisme predvídalo, že Boh z viery ospravedľňuje pohanov (*ta ethnē*), už Abrahám dostal

prísľub: V tebe budú požehnané všetky národy (*pantha ta ethnē*).

Niekoľko by sa mohol pokúšať tvrdiť, že Pavlovo použitie sľubu pre podporu ospravedlnenia „pohanov“ – jednotlivcov znamená, že v abrahámovskom sľube nevidel skupiny ľudí, keďže ospravedlnení sú jednotlivci.

Toto ale nie jednoznačne správny záver. Pravdepodobnejšia je možnosť, že Pavol rozpoznal starozmluvný význam *pantha ta ethnē* v Genezis 18:18 (najbližšiu starozmluvnú paralelu) a vyvodil si z toho, že to nevyhnutne implicitne zahŕňa pohanov - jednotlivcov. Takže preklad správne zachováva odlišné významy dvoch použití *ethnē* v Galaťanom 3:8. Pavlovo zaobchádzanie s týmto sľubom nás varuje, aby sme sa nenechali natoľko uniesť uvažovaním o skupinách ľudí, že by sme zabudli na pravdu, že „požehnanie Abraháma“ naozaj zakúšajú jednotlivci, alebo nikto.

Z formulácie v Genezis 12:3 a jej použitia v Novej Zmluve môžeme vyvodiť, že Boží zámer pre svet je, aby sa požehnanie Abraháma, konkrétne spasenie prostredníctvom Ježiša Krista, Abrahámovho potomka, dostalo ku všetkým etnickým skupinám sveta. Toto sa stane, keď ľudia z každej skupiny uveria v Krista a tak sa stanú „Abrahámovými synmi“ (Galaťanom 3:7) a „dedičmi podľa prísľubenia“ (Galaťanom 3:29). Táto udalosť osobného spasenia, keď osoby uveria Kristovi, sa udeje medzi „všetkými národmi.“

Veľkosť a zloženie „národov“ alebo etnických skupín ľudí, o ktorých sa v tomto sľube a jeho použití v Novej zmluve hovorí, nie sú presné. Ale formulácie naznačujú pomerne malé zoskupenia, keďže odkaz na „všetky národy“ v Genezis 18:18 (= Galaťanom 3:8) je ozvenou „všetkých pokolení“ v Genezis 12:3. Skutočnosť, že tieto etnické skupiny ľudí sú malé, ako to ukazuje starozmluvná nádej, opäť vystáva v slovnom spojení „kmeň/rodiny národov“ v Žalme 22:28 a 96:7.

⁵ Je možné, že Pavol sa rozhodol použiť *pantha ta ethnē*, pretože takto grécka Stará zmluva prekladá tri z piatich výskytov Božieho sľubu Abrahámovi (Genezis 18:18; 22:18; 26:4; ale nie 12:3 a 28:14, kde preklad znie *pasai hai phulai*). Ale Pavlove slová sa presne nezhodujú ani s jedným z týchto piatich textov. Takže je taktiež celkom možné, že použil svoj vlastný zložený preklad z hebrejčiny.

Všetky končiny zeme sa rozpomenú a vrátia sa k Hospodínovi. Všetky *kmene národov* budú sa ti klaňať. Hospodínovi patrí vláda, on panuje nad národmi. (Žalm 22: 28-29).

Slovné spojenie „všetky kmene národov“ je *pasai hai patriai tōn ethnōn*. Takže táto viditeľná nádej neznamená len, že „všetky národy“ (*panta ta ethnē*) zareagujú na pravdu a budú uctievať Boha, ale dokonca že to platí i pre menšie zoskupenia „všetky kmene národov.“...

Nádej národov

Jeden z najlepších spôsobov, ako rozpoznať rozsah Veľkého poverenia, ako ho Ježiš dal a apoštoli nasledovali, je ponoriť sa do atmosféry nádeje, v ktorú cítili, keď si čítali svoju Bibliu – Starú zmluvu. Jedným ohromujúcim prvkom tejto nádeje je jej očakávanie, že Božia pravda sa dostane k etnickým skupinám ľudí celého sveta a že tieto skupiny prídu a budú uctievať pravého Boha. Táto nádej sa prejavovala v terminológii pre etnické skupiny ľudí (ľudia, národy, kmene, pokolenia, atď.) znova a znova. Tu je vzorka nádeje, ktorá pripravila pôdu pre Ježišovo Veľké poverenie, zo Žalmov a Izaiáša. Texty sa delia na štyri kategórie: výzva, sľub, modlitby a plány.

„Hovorte medzi pohanmi o jeho sláve!“

Prvou kategóriou textov, ktoré vyjadrujú nádej pre národy, je zbierka *výziev*, aby Božia sláva bola ohlasovaná a oslavovaná medzi národmi a národmi. (Žalm 9:12; 47:2; 66:8; 96:3; 96:7, 10; 105:1; 117:1; Izaiáš 12:4; 34:1)

„Národy prídu k tvojmu svetlu!“

Druhou kategóriou textov, ktoré vyjadrujú nádej pre národy, je zbierka *sľubov*, že národy jedného dňa budú uctievať pravého Boha. (Žalm 2:8 [po-

rovnej 111:6]; 45:18⁶; 47:9; 86:9; 87:6; 102:16; 102:23; 111:6; Izaiáš 11:10; 25:6-7; 49:6; 51:5; 52:10; 52:15; 55:5; 56:7; 60:3; 66:18; 66:18-19)

„Nech Ťa velebí, Bože, národy!“

Tretia kategória textov, ktoré vyjadrujú nádej pre národy, tak robí s dôverujúcimi *modlitbami*, aby bol Boh oslavovaný medzi národmi. (Žalm 67:1-6; 72:11; 72:17).

„Budem Ťa ospevovať medzi národmi!“

Štvrtá kategória textov, ktoré vyjadrujú nádej pre národy, oznamuje *plány* žalmistu podieľať sa na oznamovaní Božej veľkosti medzi národmi. (Žalm 18:50; 57:10; 108:4)

Požehnaní, aby boli požehnaním

Tieto texty ukazujú, že požehnanie odpustenia a spasenia, ktoré Boh udelil Izraelu, malo nakoniec zasiahnuť všetky etnické skupiny ľudí sveta. Izrael bol požehnaný, aby bol požehnaním medzi národmi. Toto najlepšie vyjadruje Žalm 67:2-3: „Nech je nám Boh milostivý a žehná nás, nech medzi nami zažiarí jeho tvár. [PREČO?] Nech tvoju cestu a tvoju spásu poznajú na zemi *všetky národy!*“ Izraelu sa dostalo požehnanie ako prostriedku, ako osloviť národy. Toto je starozmluvná nádej: požehnanie spasenia sú pre národy...

Pavlovo vnímanie misijnej úlohy

Pavlovo použité textu z Genezis 12:3 sme rozoberali skôr v tejto kapitole. Videl sľub, že v Abrahámovi budú požehnané všetky národy, a usúdil, že Kristus je pravým Abrahámovým potomkom a teda dedičom sľubov (Galatanom 3:16). Ďalej usúdil, že všetci, ktorí sú vierou spojení v Kristovi, sa taktiež stávajú Abrahámovými synmi

⁶ Toto je žalm pre kráľa a pri svojej konečnej aplikácii sa týka Krista Mesiáša, čo ukazuje použitie 8. verša v Hebrejom 1:9.

a dedičmi sľubu. „Tí, čo sú z viery, sú Abrahámovými synmi...A ak ste Kristovi, ste Abrahámovo potomstvo a podľa prisľúbenia dedičia“ (Galaťanom 3:7, 29). Takto Pavol videl príchod Abrahámovho požehnania k národom. Prišlo prostredníctvom Krista, ktorý bol Abrahámovým potomkom. „Kristus nás vykúpil z kliatby zákona... aby v Kristovi Ježišovi prišlo Abrahámovo požehnanie na pohanov“ (Galaťanom 3:13-14). Tak sa sľub z Genezis 12:3 naplňuje, keď misionári kresťanskej cirkvi rozširujú správu o evanjeliu všetkým kmeňom/rodinám zeme.

Ako mal byť Abrahám otcom mnohých národov?

Ale Pavol videl ďalšie spojenie medzi sľubom Abrahámovi a svojim vlastným povoláním ísť k národom. V Genezis 17:4-5 čítal, že Boh sľúbil, že Abraháma urobí otcom mnohých národov. „Toto je moja zmluva s tebou: Staneš sa *otcom mnohých národov*. Už sa nebudeš volať Abrám, lebo tvoje meno bude Abrahám, lebo som ťa určil za *otca mnohých národov*.“

Už sme si ukázali, že tu „národy“ znamenajú etnické skupiny ľudí, a nie pohanov – jednotlivcov. Ale ako sa mal tento sľub naplniť? Ako sa mohol Žid stať otcom mnohých národov? Nestačí, keď povieme, že Abrahám sa stal veľkým starým otcom dvanástich kmeňov Izraela a otcom Izmaela a jeho potomkov a starým otcom Ezava a Edómcov. Štrnásť nie je množstvo.

Pavlova odpoveď na toto bola, že všetci, ktorí veria v Krista, sa stávajú Abrahámovými deťmi. Takto sa Abrahám stáva otcom mnohých národov, pretože veriaci sa nájdu v každom národe, keď misionári oslovujú neoslovené skupiny ľudí. Pavol argumentuje nasledovne: v Rimanom 4:11 ukazuje, že Abrahám dostal obriezku ako znak spravodlivosti, ktorú mal z viery pred tým, ako bol obrezaný. „Tak sa stal *otcom všetkých, ktorí veria* ako neobrezaní, aby aj im bola zarátaná spravodlivosť“ (Rimanom 4:11). Inými slovami, rozhodujúca vec, ktorá sa stala Abra-

hámovi v jeho vzťahu s Bohom, sa stala pred tým, ako dostal rozlišujúce znamenie židovského národa – obriezku.

Takže pravé synovstvo k Abrahámovi je v tom, že je to podiel na jeho viere a nie na charakteristických židovských znakoch. Takže Abrahám sa stáva otcom mnohých národov tým, že tie národy sa podieľajú na jeho viere a pripájajú sa k rovnakému zdroju požehnania, ktoré prúdi cez zmluvu, ktorú s ním uzavrel Boh. Tak hovorí Pavol v Rimanom 4:16-17: „Preto hovoríme: Je to z viery, aby bolo jasné, že je to z milosti, aby prisľúbenie bolo platné pre celé potomstvo; nielen pre tých, čo sú zo zákona (=Židov), ale aj pre tých, ktorí žijú podľa Abrahámovej viery (= nie židovské národy). On je otcom nás všetkých — ako je napísané: Ustanovil som ťa za *otca mnohých národov*.“

Keď Pavol čítal, že Abrahám sa mal stať „otcom mnohých národov“, počul Veľké poverenie. Tieto národy iba tak získajú synovstvo a požehnanie Abraháma, že k nim prídu misionári s evanjeliom o spáse skrze vieru v Ježiša Krista. Nie je potom prekvapujúce, keď vidíme Pavla podporovať svoje vlastné povolanie k misii inými starozmluvnými sľubmi, ktoré predpovedali oslovenie národov Božím svetlom a spásou.

„Ustanovil som ťa za svetlo národom“

Napríklad v Skutkoch 13:47 je Pavlovo vysvetlenie svojej služby pohan-ským národom zakotvené v sľube z Izaiáša 49:6, že Boh ustanoví svojho služobníka za svetlo národom. Keď Pavol kázal v synagóge v Pisidskej Antiochii počas svojej prvej misijnej cesty, Židov sa „zmocnila žiarlivosť a rúhavo odpo-rovali tomu, čo hovoril Pavol“ (Skutky 13:45). A tak sa Pavol a Barnabáš odvracajú od synagógy k ľuďom z iných etnických skupín ľudí. Pavol obhajuje svoje rozhodnutie citovaním Izaiáša 49:6: „Keďže ho [Božie slovo] však odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom. Lebo tak nám prikázal

Pán: Ustanovil som ťa za svetlo pohanom (*ethnōn*, národom), aby si bol spásou až do končín zeme“ (Skutky 13:46-47).

Je ťažké zistiť, prečo preklady nezachovávajú starozmluvný význam Izaiáša 49:6 a neprekladajú to ako „Ustanovil som ťa za svetlo *národom*.“ Hebrejské slovo v Izaiášovi 49:6 je *gójim*, čo znamená etnické skupiny ľudí, nie pohanov - jednotlivcov. Potom by Pavol nerobil nič iné, než to isté, čo urobil v Galaťanom 3:8. Vyvodzoval by zo starozmluvného odkazu na „národy“ jasný záver o „pohanoch“ - jednotlivcoch. A tak vidíme, že Pavlova vlastná misijná vízia sa riadila jeho premýšľaním nielen o sľuboch Abrahámovi, ale taktiež premýšľaním o širšej starozmluvnej nádeji, že spasenie príde ku všetkým národom....

Jánovo vnímanie misijnej úlohy

Vnímanie misijnej úlohy v textoch apoštola Jána potvrdzuje, že Pavlovo porozumenie starozmluvnej nádeji, ktorá zasiahne všetky národy, nebolo medzi apoštolmi jedinečné. Zo Zjavenia a Evanjelia podľa Jána sa vynára vízia, že ústrednou misijnou úlohou je oslovovanie etnických skupín ľudí a nie len pohanov – jednotlivcov.

Rozhodujúcim textom je Zjavenie 5:9-10. Ján má možnosť zazrieť vyvrcholenie vykúpenia, pri ktorom vykúpení ľudia uctievať Boha pri jeho tróne. Zloženie tohto zhromaždenia je kľúčové.

Štyri živé bytosti a dvadsaťštyri starších „spievalo novú pieseň: Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z *každého kmeňa, jazyka, ľudu i národa*, urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu, oni budú kraľovať na zemi.“

Misijná vízia vyplývajúca z tejto scény je, že úlohou cirkvi je *zhromaždiť*

*vykúpených z každého ľudu, jazyka, kmeňa i národa.*⁷

Je nutné osloviť všetky národy, pretože Boh určil ľudí, ktorých vykúpil smrťou svojho Syna, aby verili evanjeliu. Model zástupnej obete predpisuje model misijnej stratégie. A model zástupnej obete (Kristovo výkupné, verš 9) je *všeobecný* v tom zmysle, že siaha ku všetkým národom, a *konkrétny* v tom že účinne vykúpuje niektorých ľudí z tých národov. Preto je misijnou úlohou zhromažďovať vykúpených zo všetkých národov kázaním evanjelia.

Zhromažďovanie rozptýlených detí

Toto chápanie Jánovej vízie misie je silne potvrdené v jeho evanjeliu. V Jánovi 11:52-52 Kaifáš, veľkňaz, napomína rozhnevanú židovskú radu, aby odpratala Ježiša, pretože „je pre vás užitočnejšie, aby zomrel jeden človek za ľud, akoby zahynul celý národ“ Potom Ján komentuje túto Kaifášovu reč. Pre porozumenie Jánovej misijnej vízie sú jeho slová kľúčové. Ján hovorí, že

„to nepovedal [Kaifáš] sám od seba, ale ako veľkňaz v tom roku prorokoval, že Ježiš má zomrieť za národ. A nielen za národ, ale aj preto, aby *zhromaždil dovedna rozptýlené Božie deti.*“

Toto je pozoruhodne spojené s Jánovým poňatím misie v Zjavení 5:9. Tam sa píše, že Ježišova smrť vykúpila ľudí „z každého kmeňa, jazyka, ľudu i národa.“ Tu v Jánovi 11:52 sa píše, že Kristova smrť zhromažďuje Božie deti, ktoré sú rozptýlené medzi týmito národmi. Inými slovami, oba texty zobrazujú misijnú úlohu ako zhromažďovanie dovedna tých, ktorí sú vykúpení Kristom. Ján ich nazýva „Božie deti.“

⁷ Nedá sa nepovšimnúť si, že Ján chce, aby sme videli veľké zvrátenie modloslužby, ktorá je na zemi taká rozšírená, ako to vidieť napríklad v Danielovi 3:7. Nebúkadnecar postavil modlu a každého vyzval, aby ju uctieval. Slová, ktoré opisujú toto uctievanie, sú takmer totožné s Jánovými slovami v zjavení 5:9, kde je opísaný rozsah pravého uctievania Boha: „Všetok ľud rôznych národností a jazykov sa klaňal podobe sochy, ktorú dal postaviť Kráľ Nabúkadnecar.“

Preto je nutné vnímať „rozptýlených“ v tom najhlbšom slova zmysle: „Božie deti“ sa nájdu všade, kde sú na zemi *národy*. Misijnou úlohou je osloviť ich v každom kmeni, jazyku, ľude a národe. Spôsob, ktorým majú byť oslovení, je kázanie misionárov. Toto Ježiš naznačuje, keď v Jánovi 17:20 hovorí: „Neprosím však len za nich, ale aj za tých, ktorí skrze ich slovo uveria vo mňa.“ Toto je paralelou k Jánovi 11:52, kde sa hovorí, že Ježiš nezomrel len za národ, ale preto, aby dovedna zhromaždil Božie deti, ktoré sú rozptýlené. Zachraňujúca sila jeho smrti sa rozšíri k ľuďom všetkých národov sveta, ale stane sa tak len prostredníctvom slov tých, ktorých posielala.

Musím priviesť aj iné ovce!

Rovnaká myšlienka je i za misijným textom v Jánovi 1:16. Ježiš hovorí: „Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto ovčince. Aj tie musím priviesť. Budú počúvať môj hlas.“ „Tento ovčinec“ označuje Izraelský národ. „Iné ovce“ je poukazom na „Božie deti“, ktoré sú rozptýlené (Ján 11:52).

Toto sú „vykúpení z každého kmeňa“ v Zjavení 5:9. Preto slová „aj tie musím priviesť“ sú veľmi silným potvrdením toho, že Pán *naplní* svoj misijný zámer. Zhromaždí svoje „ovce“ alebo „Božie deti“, alebo „vykúpených“ zo všetkých národov na zemi. Ako hovorí v Matúšovi 16:18, postaví svoju cirkev.

A tak Evanjelium podľa Jána ohromne podporuje misijný zámer a misijnú istotu, ktoré sú naznačené v Zjavení 5:9. Ježiš *vykúpil* ľudí zo všetkých národov sveta. *Zomrel*, aby zhromaždil tieto „Božie deti“, ktoré sú rozptýlené medzi všetkými národmi. A preto *musí* priviesť všetky tieto zatúlané ovce do svojho ovčince! A privedení budú prostredníctvom slov, ktoré kázu jeho poslovia.

Znova a znova: národy, kmene, ľudia a jazyky

Štyri ďalšie oddiely potvrdzujú, že Ján chápe misijnú úlohu ako oslovo-

vane všetkých etnických skupín ľudí sveta, aby vykúpení mohli byť zhromaždení.

Po tomto som pozeral a uvidel som veľký zástup, ktorý nikto nemohol spočítať; z každého národa, kmeňa, ľudu a jazyka stáli pred trónom a pred Baránkom. Oblečení boli do bieleho rúcha, v rukách mali palmové ratolesti a mohutným hlasom volali: Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi. (Zjavenie 7:9-10)

Ak neobmedzíte tento zástup na obrátených z veľkého súženia a nepoviete, že Boží misijný zámer bol v tom čase iný, ako je teraz, implikácia Božieho celosvetového zámeru je jasná: zamýšľala byť uctievaný obrátenými z každého národa, kmeňa, ľudu i jazyka.

Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večné evanjelium, aby ho ohlasoval *obyvateľom zeme, každému národu (pan ethnos), kmeňu, jazyku a ľudu*. Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd. (Zjavenie 14:6-7).

Opäť tu ide o zámer, aby evanjelium bolo hlásané ďalším a ďalším jednotlivcom, ale „každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu.“

Kto by sa nebál, Pane, a neoslavoval tvoje meno? Pretože ty jediný si svätý; všetky národy prídu a budú sa pred tebou klaňať, lebo sa zjavili tvoje spravodlivé súdy. (Zjavenie 15:4)

Vo svetle starozmluvnej odvolávky na Žalm 86:9, ktorá tu je, a vo svetle kontextu Zjavenia s opakovaným použitím *ethnos*, ktoré označuje „národy“ (aspoň desaťkrát) a nie osoby, *panta ta ethnē* 15:4 bez pochyb označuje etnické skupiny ľudí a nie len pohanov-jednotlivcov. Z toho vyplýva, že to, čo

Ján predvída ako cieľ misie, je uctieva-
júce množstvo svätých zo všetkých ná-
rodov sveta.

Od trónu som počul mohutný hlas:
Pozri, Boží stan je s ľuďmi. Boh bu-
de s nimi prebývať a oni budú jeho
ľudom (laoi); on sám, ich Boh, bude
s nimi. (Zjavenie 21:3)

Toto je prekvapivé a pozoruhodné
nazretie do nového neba a novej zeme.
Znázorňuje *skupiny ľudí*, nie len ľud,
v budúcom veku. Hoci to nie je úplne
isté, zdá sa, že *laoi* (skupiny ľudí), a nie
laos (ľud) je pravý, pôvodný zápis. Preto
Ján (zaznamenávajúc anjelský hlas)

zrejme explicitne ukazuje (na rozdiel od
Levitikus 26:12, *laos*), že Božím koneč-
ným cieľom vykúpenia nie je vymazanie
rozdielov medzi národmi, ale zhromaž-
diť ich do jedného *rozmanitého*, ale
zjednoteného zhromaždenia „skupín
ľudí.“

Z tohto skúmania Jánových textov
môžeme vyvodiť záver, že podľa Jána je
jedinečnou misijnou úlohou oslovovať
viac a viac etnických skupín ľudí, po-
kým nebudú obrátení z „každého kme-
ňa, jazyka, ľudu a národa.“ Je to úlo-
ha, o ktorej si je absolútne istý, že bu-
de splnená, pretože ju už vidí v Pánovej
vízií budúceho veku.

*

Kazatelia a zbory majú hlavnú zodpovednosť za výber a vysielanie nových misionárov

Michael Griffiths

V posledných rokoch sú misijné spoločnosti nútené biblicky prehodnotiť dôležitosť *prijímajúcej cirkvi* v teréne. Tradične nezávislý a individualistický prístup k misii „viery“ sa mení. Tomu zodpovedá čerstvé uplatňovanie biblického vzťahu medzi *vysielajúcou cirkvou* a misiou. Je možné, že takzvaný prístup „viery“, ktorý prikladá veľkú hodnotu „závislosti jedine na Bohu“, je do istej miery zodpovedný za zanedbanie správneho vzťahu medzi vysielajúcimi zbormi a misiami. Kerry Lovering píše:

„Je potrebné znova zamerať pozornosť na biblickú úlohu miestneho cirkevného zboru, ktorý je vysielajúcou autoritou a finančnou základňou pre svetovú evanjelizáciu“¹

Misijné spoločnosti veľmi často chodia získavať misionárov na biblické školy, a hoci je to úplne pochopiteľné, bolo by vhodnejšie, keby sme chodili k vám do miestnych zborov.

„Zvyčajne všetci títo mladí ľudia, ktorých oslovujeme a vyzývame, majú vzťah s miestnymi zbormi a v konečnom dôsledku to bude miestny zbor, ktorý musí byť do toho duchovne a finančne zapojený.“²

Biblický vzťah

Jedným z najpozoruhodnejších aspektov Skutkov je úplná neprítomnosť akýchkoľvek výziev voči dobrovoľníkom. Bol som mimoriadne zahanbený, keď ma na veľkom stretnutí nedávno požiadali, aby som vyzval mladých ľudí, aby sa prihlásili ako misijní dobrovoľníci. Môj text, zhodou okolností, bol zo Skutkov 11:22 „vyslala [jeruzalemská

cirkev] Barnabáša.“ Ten oddiel ukazuje, že to bolo zhromaždenie/zbor v Jeruzaleme, kto vybral a poslal jedného zo svojich najviac obdarovaných členov do Antiochie. Duch Svätý, Autor Písma, sa rozhodol nepovedať nič o výzvach pre dobrovoľníkov, ani o Barnabášovom subjektívnom vnímaní povolania, ale upriamuje pozornosť na kolektívnu zodpovednosť jeruzalemského zboru za objektívny výber a vyslanie jednotlivca. Je významné, že vo všetkých nasledujúcich „vyslaniach“ v Skutkoch biblický dôraz nie je nikdy na tom, že sa jednotlivec prihlási ako dobrovoľník, ani na jeho subjektívnom vnímaní povolania, ale vždy na iniciatíve iných. Saul išiel do Antiochie, lebo ho tam vzal so sebou Barnabáš (Skutky 11:25-26). Ide o celú skupinu učiteľov a prorokov v Antiochii, ktorým Duch Svätý hovorí: „Oddeľte mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal“ (Skutky 13:1-4). Neskôr, keď sa Barnabáš a Pavol rozdelili, dozvedáme sa, že Barnabáš „si vzal Marka“ (Skutky 15:39) a Pavol „si vybral Sílasa“ (Skutky 15:40) a „bratia ho zverili do Pánovej milosti a tak sa vydal na cestu.“ Neskôr Pavol „chcel, aby [Timotej] išiel s ním“ (Skutky 16:3), ale Písmo nám pripomína, že „v Lystre a Ikónii o ňom bratia vydávali dobré svedectvo,“ takže vtedy sa uskutočnila porada so zbormi, ktoré boli zainteresované do jeho odchodu.

Zatiaľ čo sa zdá, že my zdôrazňujeme výlučne veľmi osobné vnímanie povolania od Boha a často ho posilňujeme emocionálnymi výzvami k jednotlivcom, aby sa prihlásili ako dobrovoľníci, Nová zmluva, naopak, pri výbere vhodných ľudí zdôrazňuje kolektívnu iniciatívu alebo informovanú iniciatívu misionárov.

Z *biblického hľadiska* je preto systém dobrovoľníkov nedôveryhodný. Nedá sa podložiť Novou Zmluvou, a to najlepšie, čo môžeme naškrabať v Sta-

¹ Sudan Interior Mission magazine *Africa Now*, November – December 1970

² George H. Stavin, *Missionary Deputation in N. America Today*, p. 5

rej zmluve je povolanie Izaiáša (Izaiáš 6:8). Povolanie starozmluvného proroka by sa nemalo vnímať ako normu pre novozmluvných misionárov. Prorok bol *poslaný k* Božiemu ľudu, zatiaľ čo misionár je Božím ľuďom *vyslaný*. Je tiež dôležité preukázať, že „výzva“, ktorú Izaiáš počul, smerovala v skutočnosti k celej skupine. Je isté, že Božie povolania v Starej zmluve viac záviseli na subjektívnom uistení, než na akomkoľvek povolaní od samotného Božieho ľudu. Navyše sú tieto povolania značne odlišné a nedá sa medzi nimi nájsť nijaký vzor. Nehemiáš bol značne iniciatívny pri hľadaní informácií, v modlitbe a vlastnom odchode (Nehemiáš 1:2, 4, 11). Ezechiel už bol na určenom mieste, keď bol povolaný (Ezechiel 1:3). Povolanie Mojžiša nebolo také, aby sa dobrovoľne prihlásil, ale malo podobu „odvodu“, z ktorého nebolo úniku a z ktorého sa márne pokúšal utiecť (Exodus 3 a 4). Javí sa bezdôvodným nazvať povolanie Izaiáša typickým pre všetky starozmluvné povolania, nieto ešte urobiť z neho vzor pre povolanie novozmluvných misionárov. Subjektívny prvok v uistení o Božom povolaní majú spoločný aj Stará aj Nová zmluva, ale povolania v Novej zmluve majú oveľa väčší dôraz na objektivitu.

System dobrovoľníkov je preto nedôveryhodný z *praktických dôvodov*:

1. Ani futbalový tím si človek nevyberá zháňaním dobrovoľníkov. Človek si vyberie tých najlepších dostupných ľudí. O to menej si niekto vyberá veľvyslancov náhodným zháňaním dobrovoľníkov. Prečo by sa malo pri hľadaní veľvyslancov Kráľa kráľov postupovať menej vyberavo?
2. Ak na konci emocionálneho stretnutia prednesiete emocionálnu výzvu, emotívnejší ľudia vstanú skôr, zatiaľ čo flegmatickejší alebo sebakodceňujúci sa ľudia, z ktorých by mohli byť lepší misionári, ostávajú neoslo-

vení emocionálnou výzvou a ostanú sedieť.

3. Nevýhody tohto systému je potom nutné prekonávať výbormi pre kandidátov, aby vylúčili všetkých nevhodných dobrovoľníkov. Toto niekedy u mladých ľudí spôsobuje problémy v tom, podľa čoho sa majú riadiť: „Cítim povolanie, ale misijná spoločnosť ma práve odmietla.“ V praxi vnímame, že subjektívne presvedčenie o povolaní samo o sebe nestačí.
4. System dobrovoľníkov neprináša výsledky. Takmer všetky misijné spoločnosti vo všetkých častiach sveta tvrdia, že potrebujú viac dobrovoľníkov. System dobrovoľníkov ich neprináša.
5. System dobrovoľníkov neprináša takých misionárov, akí sú potrební a v potrebnej miere. Môže ísť o nadbytok ľudí, ktorí sa hlásia za účtovníkov, sekretárky alebo zdravotné sestry, ale vážny je nedostatok lekárov, teológov a hlavne získavačov duší a zakladateľov zborov.

Biblia i zdravý rozum teda hovoria, že najlepším spôsobom nie je zháňať dobrovoľníkov, ale robiť nábor a výber! Všetko, čo môže urobiť jedinec, je prejavíť svoju *ochotu*. Iní musia stanoviť jeho *vhodnosť*. Jednotlivec môže mať *slobodu* ísť, ale iba jeho zbor vie, či má *schopnosť* ísť.

Toto v skutočnosti platí v našich zboroch o akejkoľvek zodpovednej pozícii, dokonca i o učiteľoch v nedeľnej škole. Všetci sme vnútorne spokojnejší ak tu je človek, ktorý je očividne obdarený a dobre kvalifikovaný pre svoju úlohu a keď za ním prídu ľudia zodpovední za zbor a požiadajú ho, aby vážne a s modlitbami zvažil, či sa nestane učiteľom v nedeľnej škole, alebo starším, alebo vedúcim mládeže alebo čímkoľvek iným. Vieme, že ideálne je osloviť niekoho, o kom už vieme, že je na

svoju úlohu kvalifikovaný. Iba v zúfalých situáciách sa musíme uchýliť k menej žiaducej alternatíve verejnej výzvy k dobrovoľníctvu. Nie je to ten najlepší spôsob, ale niekedy je to naša jediná možnosť. Myslím, že to isté platí i pri hľadaní tak potrebných misionárov. Voláme dobrovoľníkov, pretože situácia je kritická. V ideálnom prípade by sme však boli oveľa radšej, keby niekto oslovoval konkrétnych ľudí, o ktorých je už známe, že sú obdarovaní a skúsení, a vyzval ich, aby s modlitbami zvážili povolanie cirkvi.

Keď sa jeruzalemský zbor dozvedel o potrebe v Antiochii, spolu ako zhromaždenie prejavili svoj zmysel pre zodpovednosť a „poslali Barnabáša.“ Pre túto úlohu bol obzvlášť vhodný, pretože zhodou okolností mal rovnaké pozadie ako Cyperčania, ktorí sa spolu s Kyrenčanmi podieľali na začiatkoch práce v Antiochii. Jeho samotná prezývka Barnabáš nám pripomína jeho špeciálne obdarovanie „povzbudzovateľa“ ostatných (pozrite obzvlášť Skutky 11:23; 14:22) a dozvedáme sa, že v tomto kontexte to bol „dobrý muž, plný Ducha Svätého a viery“ (Skutky 11:24). Pre úlohu vybrali toho najlepšieho akého mali.

Praktické dôsledky

Záver je jasný. Tiež by sme mali vyberať našich „dobrých mužov“ a ako zodpovedné zbory prevziať zodpovednosť za ich výber a vysielanie. Namiesto toho, aby všetka iniciatíva vychádzala od jednotlivca, ktorý ide za misijnou spoločnosťou alebo vlastným zborom, sú to kazatelia, vedúci pracovníci a zbor kto by mal po modlitbách spolu cieľavedome osloviť svojich najlepších, najviac obdarovaných a sľubných kresťanských pracovníkov a povedať im o možnosti vyslať ich na miesta, kde ich je treba viac.

Aby nedošlo k nedorozumeniu, zdôrazňovanie zodpovednosti kazateľov a zborov za prevzatie iniciatívy neznamená znižovanie osobnej zodpovednosti alebo nepripúšťanie osobného vedenia. Jednotlivec je stále zodpoved-

ný za kladnú alebo zápornú odpoveď na zodpovedný prístup zboru. Môžu existovať súkromné, osobné faktory, ktorých si zbor nie je vedomý. Napriek tomu skutočnosť, že vnímanie povolania jednotlivcom je potvrdené objektívnym povolaním od zhromaždenia, ktoré rozozná jeho dary a prínos, posilňuje jednotlivcovo uistenie o vedení Duchom Svätým. Je určite pravdou, že Duch Svätý upriamuje pozornosť zboru na jednotlivcov ako Saul a Barnabáš, ktorých si už vopred vyvolil: „Oddeľte mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal“ (Skutky 13:2). Aj jednotlivcov, aj zbor vedie Duch Svätý. Osobné povolanie jednotlivca, jeho povolanie zborom a potreba v misii do seba zapadajú.

V súčasnosti to funguje tak, že jednotlivec osloví misijnú spoločnosť a veľmi často sa radí zo zborom a staršími až vtedy, keď je už prijatým kandidátom a on alebo tá spoločnosť sa snaží získať finančnú podporu.

Veď to je postavené na hlavu!

Na druhej strane, keď sa kazateľ a starší zapojili do oslovenia jednotlivca, automaticky sa predpokladá prijatie zodpovednosti za podporu toho človeka modlitbami a finančne. Už nejde o to, či zbor prijme kandidáta misie, ale či misia prijme kandidáta zboru. Zbor prirodzene prijme zodpovednosť za niekoho, kto oni sami zvolili a vyslali.

Sme oveľa menej nútení modliť sa za prácu misijnej organizácie XYZ na neznámom konci sveta, ako za našich priateľov Viliama a Máriu, ktorí sú dobre známi ako zapálení členovia nášho zboru, cez ktorých sme boli osobne požehnaní a ktorí nám budú veľmi chýbať ako najviac obdarovaní vedúci zborovej práce medzi mladými ľuďmi. Samozrejme, že sa za nich budeme modliť!

Podobne necítíme potrebu prevziať zodpovednosť za misionárov misijnej organizácie XYZ, keď nemajú peniaze, dokonca ani za tých, ktorí navštívili náš zbor počas ich poslednej povinnej dovolenky. Na druhej strane, okamžite cítíme osobnú zodpovednosť za Viliama a Máriu, a určite nedovolíme, aby oni

alebo ich deti hladovali alebo sa nemohli poriadne obliecť, pretože sme priamo zodpovední za to, že sme ich poslali tam, kde sú. Neboli by tam, keby sme ich neposlali, a preto sa musíme postarať o to, aby o nich bolo náležite postarané.

Avšak oveľa dôležitejšie ako len tento mechanizmus, že zbor sa podieľal na výbere a vyslaní misionárov, a preto sa cíti oveľa viac zapojený do práce, ktorú Viliam a Mária robia, je to, že táto práca je veľmi reálne „naša práca“, za ktorú sa cítime zodpovední, a ktorá je zahraničným rozšírením našej miestnej evanjelizačnej služby. Takže zatiaľ čo potrebujeme rozmýšľať viac kolektívne než individualisticky, malo by to viesť k oveľa väčšiemu osobnému zapojeniu sa do životov ľudí, ktorých poznáme, a nie k vzdialenejším a neosobným vzťahom s misijnou organizáciou.

Dr. Arthur Glasser, pri prednáške o problémoch, pre ktoré sa kresťania nezaujímajú o misiu, povedal:

Ak chcete, aby sa najprv sústredili na misiu a potom na zbor, ktorý je v pozadí, chce to veľa duchovnej predstavivosti. Toto patrí k nedostatkom cirkevných zborov v Amerike v ich teologickom ponímaní misijného snaženia. Majú slabé učenie o cirkvi. Celé ich učenie sa venuje dôležitosti jednotlivca.³

Dnes to už zrejme platí v oveľa menšej miere, keďže, čo je povzbudivé, v mnohých častiach Spojených štátov sa už kladie dôraz na Telo Kristovo, ale sú to Viliam a Mária, ktorí pre nás zosobňujú Telo Kristovo a spájajú nás so zahraničným zborom, s ktorým pracujú.

Úloha misijných spoločností

Ako sme už ukázali, našim cieľom je pevnejší a dynamickejší vzťah medzi zborom a misiami.

Aby sme vedeli, kde je najväčšia potreba, a aký druh a typ misionára je

najžiadanejší, potrebujeme pomoc misijných spoločností. Z dôkazov zo Skutkov, ktorými sme sa zaoberali vyššie, je jasné, že nielen zbory boli iniciatívne, ale taktiež ľudia, ktorí už boli zapojení v misijnej práci, za zaoberali hľadaním nových spolupracovníkov. Barnabáš priviedol Saula. Pavol si vybral Sílasa a Timoteja, atď. Misijné spoločnosti na základe značných skúseností vedia o rozličných druhoch fyzickej a psychologickej záťaže a stresu v oblastiach, ktorým sa venujú, čo môže vylúčiť niekoho, kto inak vyzerá sľubne. Avšak celý tento návrh zdôrazňuje to, že namiesto vlastného výberu misijnou spoločnosťou, ktorá postaví pastora a zbor pred hotovú vec, minimálne pastor a starší by mali byť významne zapojení od samého začiatku. Pastor môže ako reprezentant svojho zboru osloviť misijnú spoločnosť v mene niekoľkých možných kandidátov. (Napríklad môže v počiatočnej fáze komunikovať s misijnou spoločnosťou, aby sa zistilo, aký misionár je potrebný.) Na druhej strane, ak misionár v rámci povinného voľna uváži, že našiel nádejného Timoteja, nebude podnikáť ďalšie kroky bez zapojenia pastora zboru do svojho výberu.

Sú to ľudia, ktorí poznajú kandidáta ako člena mnoho rokov v jeho vlastnom mieste zboru, ktorí sú najlepšie kvalifikovaní posúdiť, či má čím prispieť alebo nie (Skutky 16:2). Pre vedúceho misie je ťažké zistiť na základe kandidátových dokumentov a krátkeho osobného rozhovoru, či ten jednotlivec má čím *prispieť*. Naozaj ho Boh použije na získavanie duší a založenie nového zboru? Skutočnosť, že vyštudoval biblickú školu alebo teologický seminár, ukazuje iba to, že to vyštudoval, a nehovorí takmer nič o schopnostiach alebo daroch. Oveľa väčšie zapojenie zboru do výberu by poslúžilo k vylúčeniu niekoľko z tých nešťastných prípadov, keď mladí ľudia idú do zahraničia a neskôr sa zistí, že sú zbytoční a nevhodní. Je tu však jeden háčik.

Pre malé spoločenstvo je niekedy ťažké byť dostatočne objektívnym: môže mať oči len pre svojho chránenca.

³ Citované kazateľom Stavinom, *tamtiež*.

Všetky ich ochotné káčatká sú údajne efektívne labute! Misijná spoločnosť je schopná porovnať schopnosti kandidátov z iných zborov a krajín a poskytuje objektívnu kontrolu príliš optimistických hodnotení nejakého modrookého chlapca z miestneho spoločenstva.

Tu sa zastavme a zvažme, kto sú v našom zbore najlepšie kvalifikovaní ľudia pre zahraničnú misiu z hľadiska

darov, tréningu a skúseností. Máme „dobrého muža“, Barnabáša, Saula, Mareka alebo Timoteja? Nemal by pastor spolu so zborom hľadať vedenie Ducha Svätého v rozhodovaní o tom, koho chce, aby sme oddelili pre službu, do ktorej ich povolal?

*

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE

Aké sú tvoje prvotné závery?

Duchovné formovanie

- Rozmýšľajte o Jánovej vízii etnicky, kultúrne a jazykovo rozmanitého spoločenstva pred Božím trónom v textoch zo Zjavenia, ktoré ste skúmali v *Kroku 2* v tejto téme. Napíšte niekoľko odsekov (alebo, ak chcete vytvorte báseň alebo nakreslite obrázok), kde si predstavíte samého seba, ako sa prvýkrát podieľate na jedinečnom zážitku uctievania, ktoré vás čaká v nebi. Napríklad sa môžete pokúsiť opísať, čo vám pripadá známe, úplne nové, šokujúce, atď. Buďte pripravený podeliť sa o svoju prácu s ostatnými účastníkmi.

Hlbšie porozumenie

- Súhlasíte alebo nesúhlasíte s článkom Michaela Griffithsa v *Kroku 3*? Napíšte jeden-dva odseky, v ktorých posúдите jeho text.

Zručnejšia služba

- Zamyslite sa nad tým, aké zdroje (ľudské, finančné, atď.) má váš zbor pre medzikultúrnu misiu. Vymyslite niekoľko spôsobov, ako použiť tieto zdroje a ako zvýšiť zapojenie zboru do medzikultúrnej misie. Buďte pripravený podeliť sa o ne s ostatnými účastníkmi a taktiež prineste konkrétne návrhy, o ktoré sa môžete podeliť s vedením zboru.

KROK 5: DISKUSIA O TÉME **Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?**

1. Zamyslite sa nad druhým Príkladom zo života v *Kroku 1* v tejto téme. Naučili ste sa niečo, čo by podľa vás pomohlo Štefanovi v jeho situácii?
2. Aký je vzťah medzikultúrnej misie, Božích zámerov a poslania cirkvi?
3. Prečo je medzikultúrna misia nevyhnutná?
4. Aká je správna motivácia pre medzikultúrnú misiu?
5. Aký konečný výsledok misijného pôsobenia je predstavený v Písme (pozri Zjavenie 5:9, 10; 7:9, 10)?
6. Čo môže váš zbor urobiť, aby zefektívnil svoje zapojenie do medzikultúrnej misie a spravil z nej dôležitejšiu súčasť svojej celkovej služby?
7. Uvažovali ste o zapojení sa do medzikultúrnej misie? Prečo alebo prečo nie?
8. Do akej miery ste zapojený do medzikultúrnej misie?

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI

Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?

1. Ako diskusia zmenila vaše pôvodné zmýšľanie o tejto téme?

2. Vymyslíte niekoľko konkrétnych krokov, ako sa viac oboznámite s inými kultúrami (napríklad pozvite na večeru nejakého cudzinca a požiadajte ho, aby vám porozprával o svojej rodnej krajine, pozrite si zahraničný film, urobte si výlet do Viedne, Krakova...). Napíšte si dátum, dokedy plánujete podniknúť tieto kroky.

3. Ste ochotný zvážiť osobné zapojenie sa do medzikultúrnej misie na plný úväzok? Ste ochotný sa pre to presťahovať? Porozprávajte sa so svojim mentorom o svojich obavách a starostiach. Ak ste ochotný stať sa medzikultúrnym misiónárom, povedzte to vedeniu zboru a opýtajte sa, čo môžete pre tento cieľ urobiť teraz.

4. Premyslite si jednu vec, ktorú môžete pomôcť vášmu zboru zmeniť, aby sa stal podstatnejšie zapojený do medzikultúrnej misie. Zapíšte si kroky, ktoré plánujete spraviť, aby ste tú zmenu dosiahli.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžte nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY